

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Quickscan ecologie Groenekanseweg 32, Groenekan

Opdrachtgever: Omgevingsdienst regio Utrecht

projectnummer: 024.17.02.00.00

Onderwerp: Quickscan ecologie Groenekanseweg 32, Groenekan

Datum: 08-11-2018

Inleiding

KADER

Omgevingsdienst regio Utrecht heeft BügelHajema Adviseurs gevraagd een Quickscan ecologie uit te voeren in verband met de herbestemming van het perceel Groenekanseweg 32 te Groenekan. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van beschermde natuurwaarden (in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) uitgevoerd.

Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

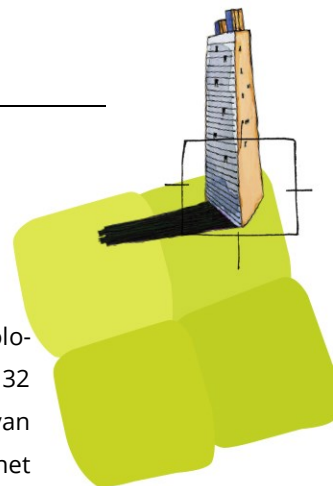
PLANGEBIED EN PLANVOORNEMEN

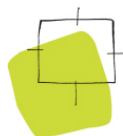
Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Groenekan en betreft een voormalige school gelegen aan de Groenekanseweg 32. Naast de school (opgetrokken uit bakstenen en met een plat dak) is in het plangebied verharding en groen (bomen, struiken, moestuin) aanwezig. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig in het plangebied. Aan de westzijde van het plangebied grenst een watergang (circa 4 meter breed) en daarnaast ligt een houtsingel en de autosnelweg A27. Aan de overige zijden wordt het plangebied omgeven door bebouwing met tuinen.

De plannen bestaan uit de sloop van de bebouwing en het (deels) verwijderen van het groen. Naar verwachting wordt in het plangebied nieuwbouw gerealiseerd.

De foto's op de volgende pagina geven een impressie van het plangebied op 30 oktober 2018.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Impressie plangebied (30 oktober 2018)

Linksboven: Schoolgebouw gezien vanuit het noorden met markante plataan.

Linksonder: plein met moestuin aan achterzijde school.

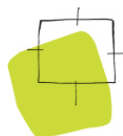
Rechtsonder: achterzijde schoolgebouw gezien vanuit het zuiden.

Onderzoeksopzet

Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd middels bureau- en veldonderzoek. Tijdens het veldonderzoek is zowel de bebouwing als de vegetatie in het plangebied gecontroleerd op potentiële aanwezigheid van (verblijfplaatsen of sporen van) beschermde dier- en plantensoorten. Middels bureauonderzoek is een beperkte analyse van databestanden en kaartmateriaal uitgevoerd. Hiervoor is onder andere via quickscanhulp.nl soortinformatie op uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd. Aan de hand van het bronnenonderzoek en veldonderzoek is bepaald of negatieve effecten op beschermde soorten of beschermde natuurgebieden op kunnen treden. Daarnaast is beoordeeld is of aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk. En of sprake is van het aanvragen een ontheffing of vergunning.

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 30 oktober 2018 door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: bewolkt, circa 5°C, droog en een matige wind.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

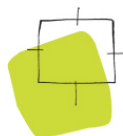
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 30-10-2018 07:56:43) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen hoofdzakelijk vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën. Daarnaast is het voorkomen bekend van de vaatplanten ruw parelzaad en stijve wolfsmelk, reptielensoorten hazelworm en ringslang en ongewervelden gevlekte glanslibel, groene glazenmaker, gevlekte witsnuitlibel en gestreepte waterroofkever. Op basis van het veldbezoek blijkt echter dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent.

In en rond het plangebied zijn diverse boomsoorten aanwezig, waaronder plataan, zomereik, linde, rode beuk, hulst en appelboom. Verder zijn plantensoorten als smalle weegbree, paardenbloem, klimop en goudsbloem aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek en zijn gezien de terreingesteldheid ook niet in het plangebied te verwachten.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

In het plangebied zijn geen nesten (of aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid ervan) van broedvogels met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen dan wel te verwachten. Zo zijn in het schoolgebouw geen geschikte invliegopeningen aanwezig voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Mogelijk wordt het plangebied wel als onderdeel van het foerageergebied gebruikt door bijvoorbeeld huismussen (broedvogel met een jaarrond beschermd nest) die in de omgeving van het plangebied een nestlocatie hebben. In het aanwezige groen zijn enkele meer algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten, waaronder vink, merel en Turkse tortel.

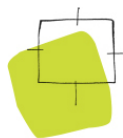
De bebouwing en bomen zijn onderzocht op potentiële invliegopeningen voor vleermuizen die toegang bieden tot hun (jaarrond) streng beschermde verblijfplaatsen. In de bomen zijn dergelijke openingen niet aangetroffen. In de bebouwing echter wel. Zo is op verschillende plekken ruimte aanwezig achter boeiboorden en zijn in de schoorsteen ventilatievoegen aanwezig (zie figuur 2). Daarnaast is het plangebied door de aanwezigheid van bomen geschikt als foerageergebied. Mogelijk wordt de opgaande groenstructuur aan de westzijde van plangebied door vleermuizen gebruikt als (onderdeel van een) vliegroute.

Figuur 2. Links: Schoorsteen met ventilatievoegen. Rechts: openingen dakbeschot

In het plangebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals bosmuis, dwergmuis en huisspitsmuis voorkomen. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten worden gezien de terreingeesteldheid, het ontbreken van sporen die duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en/of het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht in het plangebied.

In het plangebied zijn hooguit enkele voortplantende en overwinterende algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker te verwachten onder strooisellaag en ruigte. Voor deze soorten

ten geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Geschikt leefgebied voor beschermde en niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt in het plangebied en de directe omgeving ervan. Dergelijke soorten (waaronder alpenwatersalamander, rugstreeppad, heikikker, poelkikker, kamsalamander en vroedmeesterpad die bekend zijn uit de omgeving (Quickscanhulp.nl)) zijn zodoende niet te verwachten in het plangebied. Genoemde soorten zijn naar verwachting afkomstig uit de omgeving van Groenekan, waar geschikt leefgebied aanwezig is in de vorm van polders, bos- en heidegebieden (o.a. telmee.nl en ravon.nl).

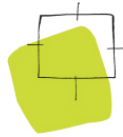
Beschermde soorten uit de soortgroep vissen, reptielen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. De op Quickscanhulp.nl vermelde waarnemingen van reptielensoorten hazelworm en ringslang en ongewervelden gevlekte glanslibel, groene glazenmaker, gevlekte witsnuitlibel en gestreepte waterroofofkever zijn naar verwachting afkomstig uit de omgeving van Groenekan, waar geschikt leefgebied aanwezig is in de vorm van polders, bos- en heidegebieden (o.a. telmee.nl, ravon.nl en vlinderstichting.nl).

TOETSING

In de bebouwing bevinden zich potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Door de sloop van de bebouwing gaan mogelijk verblijfplaatsen van deze soortgroep verloren. Om zekerheid te krijgen over het al dan niet aanwezig zijn van verblijfplaatsen van vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig. Aan de hand van het aanvullend onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. In het vleermuisprotocol 2017⁴ is beschreven wanneer vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd. Voor de te verwachten soorten (met name gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) is dit in de periode half mei-half juli (drie bezoeken) en de periode half augustus-eind september (twee bezoeken).

Het plangebied wordt mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Voor de te verwachten soorten is in de directe omgeving van het plangebied echter in ruime mate alternatief en hoogwaardig foerageergebied aanwezig. De opgaande beplanting langs de westzijde van het plangebied vormt geen onmisbaar onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig, zoals de opgaande beplanting langs de A27. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied of onderbreking van een belangrijke vliegroute treden dan ook niet op.

⁴ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.

Door de beoogde sloop- en kapwerkzaamheden verandert het plangebied als (potentieel) foerageergebied voor huismus (soort met jaarrond beschermd nest). Zowel tijdens als na de werkzaamheden zal het plangebied echter (deels) geschikt zijn en/of blijven als foerageergebied. Daarnaast is in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied voorhanden voor deze soort (die overigens niet broedend aanwezig is in het plangebied).

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Uit de omgeving van het plangebied is de beschermde amfibieënsoort rugstreeppad bekend. Deze pioniersoort staat erom bekend dat ze grote afstanden kunnen afleggen en braakliggende locaties snel kunnen koloniseren. Indien deze soort zich vestigt, kunnen de werkzaamheden worden stilgelegd. Om vestiging te voorkomen kunnen kuilen en laagtes (die in de vorm van ondiepe plassen kunnen fungeren als voortplantingsbiotoop) worden geëgaliseerd en eventueel kan een amfibieënscherm om de bouwplaats worden aangebracht.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Utrecht. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

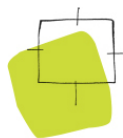
Voor de overige soort(groep)en kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe

werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is uitgewerkt in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijk Verordening, Provincie Utrecht 2013 (herijking 2016). In het NNN staat natuur voorop en ontwikkelingen zijn daarom alleen onder strikte voorwaarden toegestaan. Nieuwe ontwikkelingen in het NNN mogen per saldo niet leiden tot significante aantasting van het NNN, tenzij er een groot openbaar belang is én alternatieven ontbreken ('Nee, tenzij'-regime).

NATUUR BUITEN HET NNN

Naast het NNN wijst de provincie Utrecht ook landbouwgronden aan als Groene Contour. Gronden die zijn aangewezen als Groene Contour wil de provincie Utrecht omvormen tot natuurgebied om daarmee het NNN te versterken. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen als onderdeel van het NNN.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op een afstand van ruim 3,5 kilometer ten oosten van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Op ruim 600 meter ten noordoosten ligt het meest nabijgelegen NNN (een bosgebied). Gronden die zijn aangewezen als Groene Contour liggen op een afstand van circa 1,5 kilometer ten oosten van het plangebied. Tussen het plangebied en deze beschermde gebieden liggen wegen, bebouwing en/of agrarisch gebied.

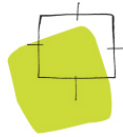
TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen project geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN en de Groene Contour te verwachten.

Deze inventarisatie geeft geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb of een nadere analyse van effecten op het NNN of natuur buiten het NNN.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

In de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van deze soortgroep aanwezig is. Aan de hand van het nader onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Verder komt uit de inventarisatie naar voren dat rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels en wordt geadviseerd om vestiging van rugstreeppad tijdens de aanlegfase te voorkomen.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.